

СТРАТЕШКИ ПЛАН

(Февруари 2020 – Јануари 2024)

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЖЕНИТЕ НА ОПШТИНА Свети Николе

Февруари, 2020

СОДРЖИНА

Вовед.....	3
Стратешко опкружување.....	4
Животен циклус на ОЖОСВН - 30 години постоење	7
Организациска и управувачка структура на ОЖОСВН.....	8
SWOT Анализа (јаки и слаби страни, можности и закани)	10
Основни задачи на ОЖОСВН	11
Визија и мисија на ОЖОСВН	11
Вредности и принципи	12
Целни групи	12
Стратешки цели насоки и активности.....	13
Програми за спроведување на стратешките цели	15

Вовед

Организација на жените на општина Свети Николе (ОЖОСВН) го изработи четвртиот стратешки документ во кој се дефинирани стратешките цели и насоки за период од четири години 2020-2024. ОЖОСВН е продолжување на поранешното женско движење во државата и од 1990 година дејствува како независна организација¹. Од 2006² година Организацијата е регистрирана за да спроведува и активности во областа на социјалната заштита делегирани од Министерството за труд и социјална политика.

Во 2008 година беше изработен првиот стратешки развоен план на ОЖОСВН за периодот 2009 - 2011 година и во овој период беа имплементирани активности од 5 програми на Организацијата: Здравствена програма, Програма за деца и млади, Програма за човекови права, Програма за здрава животна средина и Програма за зајакнување на капацитетите на организацијата.

При изработка на вториот стратешки план Организацијата ја ревидира визијата, мисијата и програмите на кои работи и од тогаш работата на ОЖОСВН е насочена во развој и имплементација на Програмата за човекови права со акцент на женски права, Здравствената програма и Програмата за деца и млади. Во Стратешкиот развоен план, за периодот 2016-2019, ОЖОСВН се насочи во спроведување на следниве три стратешки програмски цели: Придонес кон подобра здравствена заштита на населението во државата, подобрување на положбата на децата и младите во заедницата и нивно вклучување во општествените текови, и почитување и унапредување на човековите права, со акцент на правата на жените.

Во рамките на четвртиот стратешки документ организацијата ќе продолжи да работи на утврдените програми и стратешки цели од претходниот циклус со мали измени кои се опишани подолу, а кои се произлезени од опкружувањето, но и од очекуваните можности на општинско и на државно ниво. Стратешките цели на кои ќе се насочат активностите на организацијата се: Придонес кон подобра здравствена заштита на населението; Младите се препознаени во општеството како значајни чинители кои влијаат и придонесуваат кон позитивни промени во заедницата; Почитување и унапредување на човековите права, со акцент на правата на жените.

Во рамките на овој стратешки документ, Организацијата одлучи да посвети посебно внимание на раст, развој и самоодржливост, па од тука одлучи за истото да определи посебна стратешка цел за Унапредување и зајакнување на Организацијата кон патот на самоодржливост.

Овој стратешки документ е резултат на придонес од повеќе засегнати страни и истиот е развиен на начин на кој ги отсликува вредностите и принципите на организацијата.

¹ Во април 2011 година организација се пререгистрира во согласност со новиот Закон за здруженија и фондации.

² Организација е регистрирана во регистарот на Здруженија на граѓани кои работат во областа на социјалната заштита при Министерството за труд и социјална политика.

❖ Стратешко опкружување

ОЖОСВН работи и делува на ниво на општина Свети Николе, но своите активности ги спроведува и на национално ниво. Како членка на мрежи, платформи, коалиции и иницијативи, организацијата придонесува и е активна и на меѓународно ниво. Од тука опкружувањето кое влијае врз организацијата е комплексно и е определено не само од чинители во земјава туку и од тие на европско и на светско ниво.

Општина Свети Николе е дел од Вардарски плански регион, се простира на територија од 480 км² и се вбројува во најголемите општини во Републиката според територија. Има вкупна популација од 18.497 жители при што во градот живеат 13.746 жители, а во селата 4.751 жител³. Според пол во општината живеат 9.571 (51,7 %) мажи и 8.926 (48,3%), каде бројот на жените се зголемува со староста заради подолгиот животен век. Родовиот баланс не е пренесен во раководните позиции на локалните институции, ниту пак кај економската активност на жителите. Даночни обврзници во градот (мажи 3411 и жени 811) и даночни обврзници од рурални средини (мажи 1070 и жени 158) се во корист на мажите.

Состојбите се нешто подобри во областа на пазарот на трудот. Вкупниот број на вработени во општината е 5820 од кои 3200 вработени се мажи и 2620 вработени се жени. Невработени жени се 1080 додека регистрирани невработени мажи се 1712. Балансот во корисници на социјална помош во општината е 58% се мажи, а 42% се жени.

Во однос на активни деловни субјекти по сектори и дејност, состојбата укажува дека најзастапени во општина Свети Николе се земјоделство, лов и шумарство, потоа трговијата, преработувачката индустрија и др.

Општината е со мала густина на населението (38,5 жители на 1км²) и изразен тренд на внатрешните, а во последниве години се во значителен пораст и надворешните миграции. Миграцијата на жените од руралните средини е поизразена отколку таа на мажите што резултира повеќето села да доживеат целосна женска депопулација. Внатрешната и надворешна миграција влијае и на старосната структура на население т.е стареење на популацијата. Во општината, во континуитет, се намалува младата популација и тоа може да се види доколку се споредат бројот на учениците низ учебните години. Во основно училиште во учебната 2000/2001 година, имало вкупно 2138 ученици за да во учебната 2018/2019 година, овој број се намали на 1280. Во средното училиште низ годините, состојбата е уште попозителна. Имено, во учебната 2000/2001 година имало вкупно 1252 ученици, додека во учебната 2018/2019 година овој број е само 446 ученици⁴.

Во градот Свети Николе функционира една јавна здравствена установа - Здравствен дом „Примариус Д-р Ѓорѓи Гаврилски“, кој располага со два здравствени објекти во градот, додека трите амбуланти во руралните средини не функционираат по приватизацијата на здравството.

³ Пописот на население, домаќинства и станови во Р.Македонија од 2002 година

⁴ Извори: Стратегија за локален економски развој на општина Свети Николе 2018-2022 (http://svetnikole.gov.mk/wp-content/uploads/Strategija_LER_Sv.Nikole_FV_GesSol.pdf), податоци на Подрачното оделениа на Регионален центар за управување со кризи (РЦУК) и пресметки на авторката.

Услугите кои се даваат, не се доволни за потребите на населението, особено заради големиот број на заболени од малигни заболувања. Имено, нашата држава⁵ го има високото 17-то место по инциденца од рак на дојка во Европа, но највисоката стапка на смртност од цела Европа, т.е. од сите пациенти со дијагностициран рак на дојка дури 36.3% умираат. На ниво на Републиката, општина Свети Николе е втора по инциденца, а прва по смртност од малигните заболувања во однос на останатите општини. Во 2017⁶ година, од 252 починати во општината дури кај 44 причината за смрт биле малигните заболувања. Исто така, според податоците од регистерот за рак на Република Северна Македонија⁷ во 2018 бројот на новорегистрирани случаи на рак на дојка во Свети Николе е 15 лица, додека на рак на грло на матка, 1 лице.

Во октомври 2017 беа спроведени локални избори кои резултираа со промена на политичката опција и општинското раководство.

Организацијата ја продолжи повеќегодишната соработка со локалната власт во (најчеста) форма на добивање на поддршката за спроведување на проекти и активности во различни области. Важно е да се укаже и на фактот дека општината, години наназад, придонесува со буџетски средства во финансирање на здравствената програма на организацијата.

Во септември 2019 година Свети Николе беше прогласена за најперспективна општина за инвестиции во државата⁸ бидејќи по отварањето на новиот автопат Миладоновци-Свети Николе-Штип се создадоа можности за инвеститорите. Тие добиваат побрз и побезбеден патен транспорт, додека аеродромот во Скопје е во непосредна близина, односно на оддалеченост од дваесетина километри. Ова отвара нови можности и за ОЖОСВН бидејќи се зголемува видливоста на организацијата, присутноста на настани и активности и во другите делови на републиката, како и можности за поголема соработка и со потенцијален бизнис сектор во иднина.

На државно ниво, после парламентарните избори во 2016 и доаѓање на другата политичка опција на власт, се постигна крај на деценискиот проблем околу името на државата. Тоа пак овозможи релативно брзо и непречено зачленување во НАТО. Со членството во НАТО се очекува да се зајакне надворешната позиција на државата, нејзината стабилност и безбедност. Тоа ќе значи и поттик за нови инвестиции во државата. А евентуалната препорака и започнување на процесот на преговори за членство во ЕУ во март, значи активирање во евроинтеграциите за прогресивниот и

⁵ Според податоци од 2012 година од Интернационалната Агенција за истражувања на ракот (International Agency for Research on Cancer <http://gco.iarc.fr/today/home>)

⁶ Публикација за морталитет од 2016 година објавена од Институт за јавно здравје. http://iph.mk/wp-content/uploads/2019/07/Mortalitet-2017_.pdf

⁷ <http://iph.mk/wp-content/uploads/2020/01/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%98%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81%D0%BE-%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B3%D0%BD%D0%B8-%D0%BD%D0%B5%D0%BE%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B7%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D0%BE-%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%A1%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0-%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B4-%D0%BE%D0%B4-2008-2018-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

⁸ <https://mtm.mk/makedonija/53180-sveti-nikole-go-dobi-primatot-najprespektivna-opshtina-za-investiranje>

проевропски граѓански сектор, значи дополнително јакнење и влијание на методите и инструментите за притисок врз властите и поголеми можности за влијание и застапување на јавниот интерес.

Во областа на родова рамноправност и еднакви можности, освен зголемување на задолжителна квота од 30% на 40% на претставници на помалку застапениот пол на кандидатските листи на политичките партии, не беше постигнат некој значителен напредок. Положбата на секторот на еднакви можности, остана во рамките на Министерство за труд и социјална политика и понатаму без ефикасен и ефективен механизам за спроведување на мерките за унапредување на положбата на жените во други институции на власта.

Собранието ја ратификуваше Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилство врз жени и семејно насилство и таа стапи во сила на 1 јули 2018 година. Како резултат на тоа, владата го усвои Националниот план за акција (НАП) за спроведување на Истанбулската конвенција (2018-2023)⁹. Слично со претходните стратешки и оперативни документи и во овој НАП нема точно определен буџет за финансирање на предвидените активности. За жал и после 1,5 година од усвојувањето на документот, се уште нема достапен извештај за степенот и обемот на спроведување на активностите, што може да се земе како можна индиција дека активностите не се спроведени поради недостиг на финансии или пак се очекува да се финансирани од донаторската заедница во државата и покрај фактот што насилството врз жените останува горлив проблем низ целата држава¹⁰

На крај, но не и помалку важно, услугите за поддршка и заштита за преживеаните од насилство врз жените и девојките (вклучително и семејно насилство) остануваат да бидат во надлежност на централната власт и покрај предизборното ветување за децентрализација на некои од овие услуги. Следствено на ова, нема правни инструменти и механизми што ќе ги обврзат институциите на централното ниво да ја унапредат испораката на услугите и на заштитата на преживеаните од насилство во државата на самото место на случувањето, а тоа е на локално ниво.

Земајќи го предвид горенаведеното, може да се заклучи дека опкружување е до некаде подобро, но не до тој степен што ќе предизвика значителни подобрувања на институционално ниво. Напредокот, споменат погоре, беше пред се во подобрување на законската рамка и многу поголем напор и настојчивост е потребна за да истата се спроведе и во пракса и како таква да стане стандард за работа.

⁹ <http://www.mtsp.gov.mk/dokumenti.nsp>

¹⁰ Насилството врз жените останува да биде горлив проблем и тоа го потврдува и истражувањето спроведено од ОСБЕ објавено во 2019 при што „Насилството врз жените се смета како прилично распространета појава во земјата. Три од пет (60%) жени сметаат дека насилството врз жените е вообичаено, а скоро три од десет сметаат дека е многу честа појава. Четиринаесет проценти од жените велат дека доживеале физичко или сексуално насилство уште од 15-годишна возраст на партнер или не-партнер“

❖ Животен циклус на ОЖОСВН - 30 години постоење

Идејата за формирање на здружението ОЖОСВН беше поттикната од страна на жени-борци за човекови права, пред се борци за почитување и афирмирање на правата на жените. Во почетокот на деведесетите години од минатиот век, новиот повеќепартиски систем и транзицијата која ја зафати државата, ја наметнаа потребата од реструктурирање на повеќе организациски системи и формации, како и формирање на нови движења и регулирање на граѓанските здружувања преку регистрирање на организациите во согласност со новите законски регулативи во државата.

Во ноември 1990 година, од страна на тогашното женско движење и здружување во општина Свети Николе, а во рамките на Организација на организации на жени на Македонија (ООЖМ) беше покрената иницијатива за основање на Организација на жените на општина Свети Николе. На локално ниво, иницијативата ја покренaa 7 жени од општина Свети Николе кои се водат и како основачки на Здружението. Со тоа, Организацијата е продолжување на поранешното женско движење во Македонија.

Првите чекори и првите активности на Организацијата беа од хуманитарен карактер, а како примарен извор за финансирање на Организацијата беа сопствени средства¹¹. Организацијата во своите почетоци немаше своја канцеларија ниту програма за работа но имаше идеи, цели и група на жени кои веруваа во себеси и беа со визија дека можат да направат подобар и поквалитетен живот за живеење на жените и воопшто на граѓаните. Во периодот од 1996 до 2006 година, Организацијата беше насочена кон растење, проширување на членство и спроведување на конкретни активности. Првата канцеларија ја добива во просториите на Домот на културата во Свети Николе и во овој период се изработени и првите проекти со едукативен карактер за здравјето на жената и социјална инклузија. Организацијата започнува самостојно да реализира обуки за жени од повеќе области: здравје, социјална заштита, политика, како и спроведување на програмата за развој на деца и млади. Развојот на Организацијата не запира овде и се зафаќа, односно започнува со еден крупен чекор - лобирање за дополнување на Законот за здравствена заштита со воведување на програма за редовни бесплатни гинеколошки и мамографски прегледи на секоја жена, со цел рано откривање на рак на матката и рак на дојка. Оваа иницијатива, резултираше со поднесување на амандман во Собранието на РМ и негово усвојување во февруари 2004 година, а првата програма беше усвоена во март 2005 година. Во 2006 година, Организацијата се регистрира во регистар на организации кои може да имплементираат активности во областа на социјалната заштита делегирани од Министерство за труд и социјална политика.

Во наредниот период Организацијата станува препознатлива не само во Републиката, туку и пошироко преку учеството во различни меѓународни проекти и иницијативи. Организацијата тогаш започна да работи на полето на промоција на волонтерската работа, учествува во имплементацијата на Законот за волонтерство и Национална стратегија за млади на Р.Македонија, а во 2005г започна со работа, канцеларијата за бесплатна правна помош за жени-жртви на семејно насилство која функционира во континуитет сите наредни години. Во организацијата се формираше група за самопомош на жени заболени и лекувани од малигни заболувања и истата функционира во континуитет и денес.

¹¹ Финансиските средства собрани од лотариите организирани за осмомартовските прослави, а наменети за хуманитарни цели

Организацијата со годините работа е во постојан подем и беа постигнати големи и значајни резултати. Ова пак, резултира со покана за членување во повеќе национални и меѓународни мрежи и платформи. 2010 година Организацијата стана добитник на наградата „Бисер на мудроста“ доделена од ECCA-European Cervical Cancer Association – Европска асоцијација за рак на матка, за напредокот во справувањето со ракот, а за програмата за превенција од рак на матка во државата.

Во периодот 2012-2014 ОЖОСВН, високо котира меѓу граѓаните и граѓанскиот сектор и според истражувањето на Македонски Центар за Меѓународна Соработка (МЦМС) за доверба во институциите и граѓанскиот сектор во 2013 година, таа е една од 10^{те} најпрепознатливи невладини организации во државата.

ОЖОСВН во 2015 година добива институционален грант од ЦИВИКА Мобилитас програмата и можност за унапредување на организациското работење и подобрена и зајакната соработка со своите конституенти. Во наредните години, вклучувајќи ја и 2019 година, некои од позабележителните активности во овој период се: Редовно оддржување на работата на групата за самопомош; Традиционален Велигденски хуманитарен штанд; Смарт старт - Социјално претпријатие „Виктори декорации“; Волонтерски акции преку кампањата Мрдни со прст; Тренинзи за млади за подобар пристап при вработување, изработка на бизнис план и можности за вработување и самовработување; Изработка на стратегија за локален економски развој, усвоена од Советот на општината; Учество во мрежата „Чуварки на јавно кесе“ - родово одговорно буџетирање и други активности; Двегодишниот партнерски проект со фондацијата Квинна Тилл Квинна од Шведска, финансиран од европските фондови, а за унапредување на родовата еднаквост преку зајакнување на капацитетите на граѓанските организации и локалната машинерија за родова еднаквост во општините од Вардарскиот плански регион (Велес, Свети Николе, Неготино, Кавадарци и Демир Капија), како и Континуирана работа со жените и девојките на локално, но и регионално ниво, вклучително и жените и девојките од руралните средини.

Декември 2020 година ОЖОСВН одбележува 30 години од нејзиното постоење и активна работа во кои имаше успони и падови, но сепак покажува дека ентузијазмот, мотивацијата и желбата кај членството и поддржувачите е главниот двигател во Организацијата и е спремен за нови достигнувања и враќање на реномето на Организацијата во вистинското и уште посјајно светло.

❖ *Организациска и управувачка структура на ОЖОСВН*

Работата на ОЖОСВН е јавна. Одлуките по одредени прашања, активности и проблематики кои се предмет на расправа и договарање се донесуваат на седница на Собрание или Управен Одбор и тие се полноважни ако за нив се изјаснат повеќе од половината присутни членови на Собранието. Во креирањето на структурата на организацијата, која соодветствува со статутот и стратешките цели, во август 2015 година со измените и дополнувањата на Статутот се направени и измени во организациската и управувачка структура во однос на претходниот стратешки план. Измената е направена во однос на одвојување на управните и извршните органи и поделба на одговорностите на истите, а во структурата се воведува Координатор/ка на извршна канцеларија.

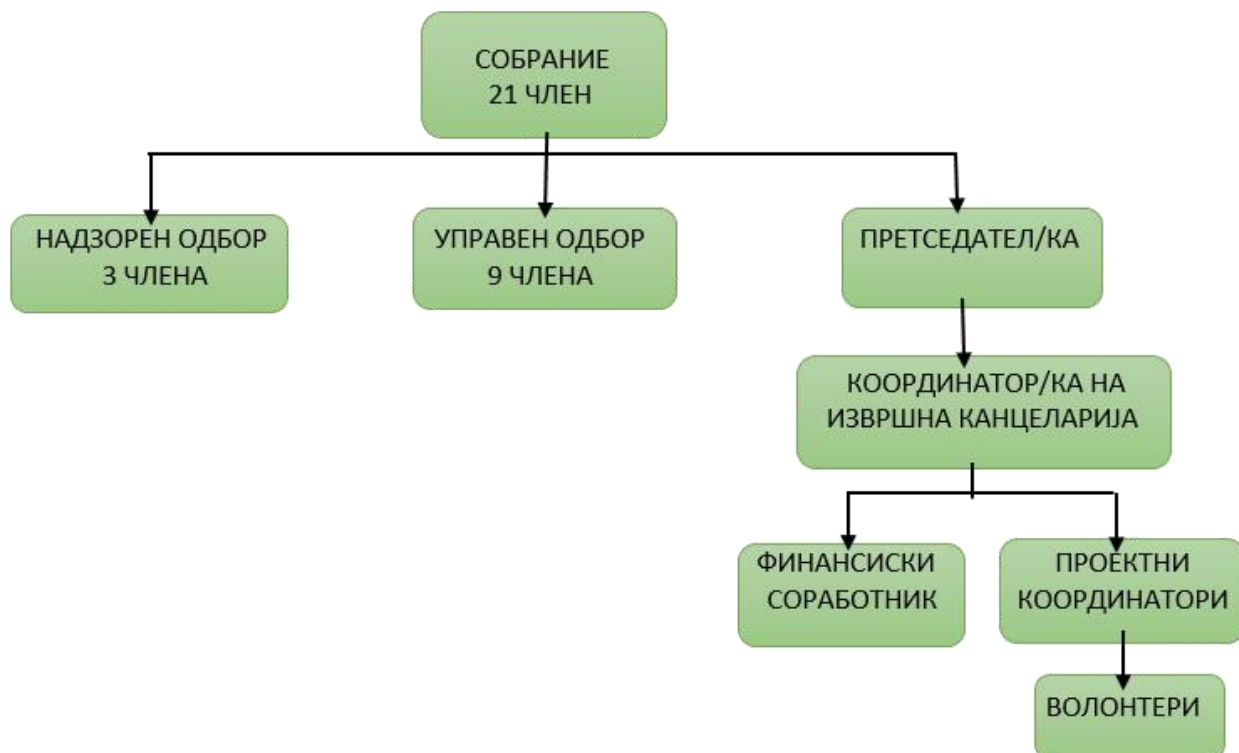
Собранието е највисок орган на Здружението и брои 21 делегиран член кои се бираат по пат на јавно гласање, од кои 17 членови/ки на Здружението од општина Свети Николе (град и активи на Здружението во месните заедници) и 4 надворешни членови. Мандатот на членовите на Собранието трае четири години со право на повторен избор.

Собранието избира Претседател со мандат од 4 години со право на повторен избор, а Претседателот го претставува и застапува Здружението и е наредбодавател и во област на материјалното и финансиското работење на Здружението.

Управниот одбор на здружението е управно тело во кое секој член има еднакви права, обврски и одговорности за работењето и развојот на здружението во согласност на Статутот. Сегашниот Управен одбор (2019-2023) брои девет членови и за својата работа одговара пред Собранието на Здружението.

Надзорниот одбор на Здружението брои 3 членови кои се избираат од редот на надворешни лица, кои не се членови на Собранието или Здружението. Своите наоди и одлуки Надзорниот одбор ги доставува до Собранието и Управниот Одбор. За извршување на административно стручни, помошни и на нив слични работи од заеднички интерес за остварување на задачите и целите на Здружението Управниот одбор формира извршна канцеларија и избира и му дава јавни овластувања на Координаторот/ката на извршната канцеларија (во понатамошниот текст Координаторка). Координаторката понатаму ги делегира обврските до ангажираните лица во извршната канцеларија. Покрај управните и извршните органи постојат и посебни комисии: Комисија за јавни набавки, Пописна комисија и Комисија за разгледување на апликации.

ОРГАНОГРАМ НА ОЖОСВН

❖ **SWOT Анализа (јаки и слаби страни, можности и закани)**

Според направената проценка на внатрешните, слаби и јаки страни и надворешните, можности и закани, може да се заклучи дека ОЖОСВН е препознатлива организација на национално ниво која треба поактивно и порешително да ја промовира својата работа и пошироко во рамките на државата, но и меѓународно.

Јаки страни - Транспарентност во сите аспекти на работењето - Етаблиран тим со искуство - Воспоставени управни тела кои се функционални - Располагање со добри човечки ресурси со различно образование и стручна подготовка - Следење на потребите на целните групи и добра соработка со нив - Членување во локални, национални и интернационални мрежи во интерес на конституентите - Добра соработка со локалната самоуправа и институциите на локално и државно ниво - Препознатлива со добра репутација и квалитетна работа - Техничка опрема - Континуитет во работата - Резиме на организацијата - Ентузијазам	Слаби страни - Финансиски зависни од проекти и донатори - Непостоење на дефинирани одделни одговорни лица за секоја програма на организацијата поради малиот тим во извршна канцеларија - Ангажманот на тимот зависи од проектите и е непостојан, а со тоа има и променливост на ангажираните лица и губење на изградените капацитети и ресурси - Недоволна застапеност во медиумите - Нејасна профилираност на организацијата - Немање на сопствени простории за работа - Можноста за аплицирање на поголеми и подолгорочни проекти само во партнерство со поголеми организации - Не препознавање на потребите на целна група-стари лица и немање на програма која е наменета да работи за нивните потреби - Потреба од повторно започнување на иницијативи кои беа успешни во претходниот период - Веб страна - Недостаток на институционална меморија (процедури) - Неследење на трендови за подобар имиџ на организацијата (ребрендирање)
Можности - Искористување на нови начини на финансирање и самофинансирање - Идентификување на нови донатори и приватни фондации - Продолжување и интензивирање на напорите за аплицирање и реализирање на проекти и активности со партнерски организации - Работа на регионални и меѓународни проекти - Прибирање на средства за реализирање на некои активности преку членарина од активните членови на организацијата - Користење на фондовите на домашните донатори - Искористување на можноста на отварање на новите бизниси во општината и барање од нив донации - Делегирање на активности од јавен интерес кои ги спроведуваат државните институции - Користење на можностите кои што ги нуди Законот за спонзорства и донации (индивидуалци и бизнис сектор)	Закани - Заминување на постојаните странски донатори - Недоволна заинтересаност за соработка од страна на бизнис секторот - Зголемување на процентот на финансиско сопствено учество потребно за реализација на одредени проекти од странски донатори и ЕУ фондови - Заминување на обучени луѓе од организацијата на други работни места поради подобри понуди за работа - Немање на институционални грантови за јакнење на организации кои работат со жени - Економска нестабилност - Политичко-општествена состојба во државата - Несензитивност од страна на лица од државни и локални институции/организации - Политизација/партизација на граѓанскиот сектор - Лош имиџ на граѓанските организации воопшто - Заострување на донаторските процедури

❖ Основни задачи на ОЖОСВН

- Остварување на уставно утврдените слободи и права на граѓаните во општината, државата и останатите земји;
- Создавање на поволни услови за остварување на организиран пристап за постојана активност на граѓаните во општината, републиката и останатите земји;
- Следење, проучување и иницирање на прашања поврзани со подобрувањето и унапредувањето на општествено-економската и социјалната положба на жената, децата, младите и старите лица;
- Работа со деца и млади и нивно интегрирање во општеството;
- Обезбедување на соодветна застапеност на жената во сите сфери на јавниот живот во општината и државата;
- Почитување на личноста, достоинството на жената, нејзиниот интегритет и целосна рамноправност на половите и родовите идентитети;
- Ослободување од традиционалните сфаќања од било каков тип на потчинетост на жената;
- Посебна заштита на жената утврдена со Уставот, Законите и Меѓународните правни документи, потпишани согласно Уставот;
- Решавање на актуелни проблеми, сврзани со положбата на жените во сите области на општествено-економскиот живот;
- Отстранување на сите облици на насилство над жената во согласност со документите за човекови права и слободи;
- Создавање на услови за стручно оспособување и работно ангажирање на жената во стопанството и другите дејности;
- Економско јакнење на младите и жените од општината и пошироко;
- Негување и афирмирање на културата на живеење на жената, децата, младите и семејството;
- Организирано дејствување во унапредување на заштита на семејството;
- Социјална и здравствена заштита на жените и девојките;
- Создавање на услови за спроведување на активна популациона политика со почитување на правото за слободно одлучување за раѓање на деца;
- Поддржување, поттикнување и вклучување во хуманитарни, мировни, еколошки и други видови граѓански иницијативи;
- Иницирање и остварување на меѓуопштинска, регионална и меѓународна соработка.

❖ Визија и мисија на ОЖОСВН

Визијата и мисијата на ОЖОСВН се воспоставени со креирање на првиот стратешки план (2009) на организацијата и истите се ревидирани при изработка на секој нареден план, но во континуитет остануваат непроменети, со исклучок на Стратешкиот план 2016-2019г. каде, мисијата е модифицирана и фокусот на човекови права се менува кон права на жените.

Визија: ОЖОСВН е лидер во женското движење и располага со човечки и технички капацитети кои можат да влијаат на подобрување на општата состојба на граѓаните во општината и во републиката.

Мисија: ОЖОСВН придонесува за подобри услови за соодветна здравствена заштита на жените, децата и младите, активно вклучување на децата и младите во општествениот живот и почитување и заштита на човековите права со акцент на правата на жените.

Со изработката на овој Стратешки план, визијата и мисијата после десет години, целосно се ревидирани, модернизирани, прилагодени на новите текови во општеството, но не променети во однос на фокусот и каузата на делување на организацијата.

Ревидирана Визија и Мисија

Визија на организацијата: ОЖОСВН е водечка сила на женското и граѓанското движење која создава позитивни промени во општеството и придонесува за општа благосостојба на сите граѓани.

Мисија на организацијата: ОЖОСВН активно работи за подобар квалитет на живот на граѓаните и граѓанките и почитување на човековите права со акцент на правата на жените и девојките.

**Забелешка: Ревидираната визија и мисија на ОЖОСВН ќе станат важечки по нивно усвојување од страна на организациските органи, како и направената промена во Централниот регистар на Р.Македонија и останатите организациски документи.*

❖ **Вредности и принципи**

ОЖОСВН е **професионална** и **одговорна** организација која делува на **транспарентен** и **партиципативен** начин и ја цени и негува **стручноста** во својата работа и применува **доверливост** при работа со целна група онаму каде и кога за тоа има потреба.

Клучните вредности кои ги промовира Организацијата се: професионалност, одговорност, партиципативност, доверливост и стручност. Вредностите на Организацијата се општоприфатени и целосно поддржани од нејзините конституенти. Тоа се темели на **континуитет** во работата, постојано и зголемено членство кое активно се вклучува во работата и ги поддржува акциите и активностите на Организацијата, има **јасна цел на делување** и отворена поддршка. Во ОЖОСВН постојат пишани правила за етичко однесување, а сите активности се усогласени со нив и се овозможува **отворена средина** во која секој слободно ги изразува своите идеи и мислења, а настанатите несогласувања тимски се надминуваат.

Информациите и комуникацијата повремено и по потреба досегаат до сите нивоа на Организацијата со примена на разни алатки и канали за комуникација. Организацијата посветува соодветно внимание и има развиено соодветни алатки за отчетност и транспарентност кои се опфатени во разни организациски документи кои се јавно достапни. Дополнително на клучните вредности на Организацијата во хоризонталните принципи и вредности во остварувањето на позитивни општествени промени се вградуваат и **доброто владеење, промовирање на добри меѓуетнички односи**, вклучување на ранливи групи на граѓани кои Организацијата ќе ги интегрира како хоризонтални теми во сите свои активности.

ОЖОСВН им служи за пример на останатите граѓански организации за демократско донесување на одлуки, игра битна улога во промовирањето на оспособувањето, чувството на сопственост и учеството на конституентите, како и во промовирање на **соработката** со други граѓански организации.

❖ **Целни групи**

Целна група на ОЖОСВН се сите граѓани без разлика на нивната припадност и определеност по било кој основ. Директен фокус се **жените и младите**, но и децата, маргинализираните групи и

групите на граѓани во понеповолна општествена положба. Во текот на овој стратешки циклус, Организацијата ќе посвети поголемо внимание на жените и девојките од руралните средини и на потребите на стари лица.

❖ Стратешки цели, насоки и активности

Стратешките цели дефинирани во овој стратешки план ја прикажуваат идеалната односно посакувана состојба која сакаме да ја постигнеме со имплементација на овој план. Стратешките насоки ги претставуваат резултатите кои ќе се постигнат во планираниот период за да придонесат во остварувањето на целите, а активностите предвидени во планот ги прикажуваат методите и начините преку кои ќе се постигнат резултатите.

Стратешка цел 1: Придонес кон подобра здравствена заштита на населението

Стратешка насока 1.1. Обезбедена континуирана помош и поддршка на жени заболени и лекувани од малигни заболувања

- Обезбедување на ресурси (финансиски, човечки и др.) за помош и поддршка за жени заболени и лекувани од малигни заболувања;
- Континуирано работење на групата за самопомош на жени заболени и лекувани од малигни заболувања преку психо-социјална помош, директна поддршка и рекреативни вежби
- Кампања за подигање на свеста на граѓаните и граѓанките за малигни болести (видливост на групата, превенција, трибини, итн.)

Стратешка насока 1.2. Подобрена заштита, превенција и унапредување на здравјето на жените и девојките

- Реализирање на едукативни и информативни кампањи за здравствена заштита и подобро ментално и физичко здравје на жените и девојките
- Подигање на нивото на знаење и свесност преку спроведување на едукација за репродуктивно и сексуално здравје

Стратешка насока 1.3. Унапредена и подобрена грижа за себе и сопственото здравје

- Едукативни кампањи за унапредување на здравјето на населението (со посебно внимание на старите лица) и подобар квалитет на живот (здрави стилови на живеење, болести на зависност, правилна исхрана)
- Кампања за превенција и заштита од заразно преносливи болести

Стратешка цел 2: Младите се препознаени во општеството како значајни чинители кои влијаат и придонесуваат кон позитивни промени во заедницата

Стратешка насока 2.1. Подобрени и изградени капацитети на децата и младите преку разни форми на неформално образование

- Спроведување на различни активности и иницијативи со цел градење на млади лидери во заедниците
- Реализирање и учество на едукативни работилници/тренинзи/семинари за млади на теми од нивен интерес (комуникациски вештини, тимска работа, дебата, лидерство, јавен настап, вработување и самовработување итн.)

- Промоција и поддршка на младински женски иницијативи, акции и активности

Стратешка насока 2.2. Зголемено младинско учество, подобрен младински активизам и волонтерство;

- Подобрување на информираност на младите за можности и иницијативи за младинско вклучување
- Креирање на услови за зголемено младинско учество на различни нивоа во општеството (средношколска заедница, студентски сојузи, локален младински совет итн.)
- Зголемување на младински активизам, волонтерство и иницијативи поттикнати и реализирани од страна на младите

Стратешка насока 2.3. Поттикнати и воспоставени можности и услови за ран детски развој;

- Едукативни и креативни работилници за животни вештини кај деца
- Градење на свеста кај децата за демократија, општествена одговорност и општо добро, преку неформални активности и иницијативи

Стратешка цел 3: Придонес кон почитување и унапредување на човековите права, со акцент на правата на жените

Стратешка насока 3.1. Промовиран концепт на основните човекови права

- Реализирање на едукативни работилници за основни човекови права, концептот на еднакви можности и недискриминација

Стратешка насока 3.2. Зголемено учество на жените и младите во процесите на креирање и донесување јавни политики, програми, стратегии

- Едукативни работилници за жени и млади за искористување на правото на глас и реализирање на слободни, фер и демократски избори
- Вклучување на жените и младите во процесите на креирање на локални политики и годишни општински буџети

Стратешка насока 3.3. Подобрена превенција, заштита и елиминација на сите форми на родово базирано насилство, како и семејно и врсничко насилство

- Реобновување на работата на канцеларијата за бесплатна правна помош на жртви на родово базирано насилство и воведување на механизми за заштита
- Едукативни и информативни програми за подигање на јавната свест за превенција и заштита од родово базирано насилство и секаков вид насилство врз жените и девојките
- Едукација за препознавање и спречување на врсничко насилство кај младата популација (15 до 30 години) и семејно насилство кај постара популација од 65+ години
- Подигање на свеста за постоење и превенција на трговијата со луѓе

Стратешка насока 3.4. Воведен концептот на родово еднаквост во сите сфери на локално ниво

- Мониторинг на работата на Комисиите за еднакви можности при советите на општините, Вардарски плански регион и на Собранието
- Воведување на концептот на родово одговорно буџетирање во општинските буџети

- Едуцирање на жените од руралните средини за родова еднаквост и можности за нивно вклучување во процесите на креирање локални политики
- Зголемување на информираноста на жените за настани и случувања од нивен интерес
- Застапување и лобирање за поголема застапеност на жените во месните заедници и на раководни функции и управни тела во јавни институции/организации на локално ниво

Стратешка цел 4: Унапредена и зајакната работа на Организацијата кон патот на самодржливост

Стратешка насока 4.1. Подобро позиционирање, видливост и работа на ОЖОСВН кон своите конституенти

- Мобилизација и вмрежување на членки и поддржувачи и нивното редовно информирање преку разни алатки и настани (кратки вести, социјални мрежи, т.н. Алумни мрежи, итн)
- Определување на програмски координаторки и подготвување на годишен план за работа и извештај за работа врз основа на програмите
- Поврзување на секој проект со програмите согласно со дефинираните стратешки цели и насоки

Стратешка насока 4.2. Креирани услови за финансиска самодржливост

- Повторно започнување на работата на социјалното претпријатие со засилена промоција
- Подготвување на акциски план за прибирање на средства и неговото спроведување
- Кампања за прибирање на средства од локалниот и останатиот бизнис сектор

❖ Програми за спроведување на стратешките цели

Горенаведените стратешки цели, насоки и активности се групирани во три програми кои меѓусебно се дополнуваат и се зајакнуваат. Во продолжение следува краток преглед на програмите:

Здравствената програма се состои од активности и дејности насочени кон исполнување на стратешката цел 1- Придонес кон подобра здравствена заштита на населението.

Показатели (Индикатор) на успех за ова програма се:

- Намален број на заболени жители на општината Свети Николе;
- Зголемен број на превентивни прегледи на годишно ниво во државата

Таа е една од примарните програми која постои и функционира од самото основање на Организацијата. Преку оваа програма ОЖОСВН се стреми да придонесе кон подобра здравствена заштита на населението во Македонија воопшто, со приоритет на жените и младите, а особено жените заболени и лекувани од малигни заболувања. Во рамки на Здравствената програма, повеќе од 15 години е воспоставена и функционира Група за самопомош на жени заболени и лекувани од малигни заболувања.

Програмата за деца и млади се состои од активности и дејности предвидени за постигнување на стратешката цел 2: Младите се препознаени во општеството како значајни чинители кои влијаат и придонесуваат кон позитивни промени во заедницата

Показатели на успех за ова програма е:

- Број на успешно спроведени иницијативи во областа на младински политики во државата и во општина Свети Николе;
- Број на млади директно или индиректно вклучени во настани, акции и активности на ОЖОСВН.

Програмата за деца и млади постои и функционира во рамките на ОЖОСВН од 2001 година и претставува продолжување на Вавилон центарот кој функционираше во рамките на ОЖОСВН во периодот 2001-2006 година. ОЖОСВН има широка мрежа на партнерски организации од земјава и странство и во соработка со нив нуди можности за учество на младите од општина Свети Николе и пошироко, на семинари, обуки, младински размени, летни едукативни кампови, работилници, конференции, како во земјава, така и во странство.

Програмата за човекови права/права на жената се состои од активности и дејности предвидени за постигнување на стратешка цел 3: Почитување и унапредување на човековите права, со акцент на правата на жените.

Показатели на успех за ова програма се:

- Намален број на пријави за прекршување на основните човекови права во општина Свети Николе;
- Зголемен број на пријавени случаи на насилство врз жените, врничко насилство и семејно насилство (како резултат на подобрена едукација и препознавање)
- Зголемен процент на жени во одлучувачки позиции во јавните институции и во бизнис секторот.

Програмата за човекови права има за цел да придонесе кон промовирање и почитување на човековите права со акцент на правата на жените, елиминирање на сите форми на дискриминација и насилство врз жените, како и поголема родова еднаквост. Преку оваа програма ОЖОСВН, има за цел подигање на јавната свест кај жените, но и младите, за постоењето на проблемите со семејно насилство, трговија со луѓе, нивно препознавање и последиците од сето тоа, родовата еднаквост и почитување на родот и полот, како и поголема свесност за формите и основите на дискриминација. Во рамките на програмата се работи и на донесување на јавни документи, како и на поголемо учество на жените и граѓаните во процесите на донесување одлуки, со акцент на жените и девојките од руралните средини.

Организациско јакнење

Стратешка цел 4 се однесува на организациското јакнење и се состои од активности и дејности предвидени за постигнување на - Унапредена и зајакната работа на Организацијата кон патот на самоодржливост.

Оваа стратешка цел нема посебна програма, но истата во континуитет се исполнува така што се интегрира во секоја од горенаведените програми и институционална поддршка од конституентите и од институциите/организациите кои нудат таква можност.

Издавач: Здружение Организација на жените на општина Свети Николе (ОЖОСВН)

Адреса на издавачот: ул. Ленинова бр.1-1/4, п.фах 13 2220 Свети Николе, Република Македонија

Контакти: Тел.: 032 444 620,

факс: 032 444 620,

e-mail: womsvetnikole@yahoo.com,

web site: www.womsvetnikole.org.mk

Претседателка: Даниела Панева

Координаторка на извршна канцеларија: Јасмина Трајчева

Консултантка: Афердита Имери

Одговорна уредничка: Јасмина Трајчева

Во процесот на изработка на оваа стратегија учествуваа: Даниела Панева, Александра Тодевска, Елена Трајкова, Ристе Панев, Билјана Димова, Билјана Панева, Павлина Гачева, Јасмина Трајчева, Емина Токовиќ (вработени, членови, волонтери, претставници на извршна канцеларија и управен одбор, корисници во ОЖОСВН)

Изработката на овој стратешки план, е активност од проектот „Јаки жени, ја јакнат заедницата“ финансиски поддржан од шведската фондација Квина Тил Квина (The Kvinna till Kvinna Foundation, Stockholm-Sweden)

